БІБЛІОТЕКА КЗ СОІППО

Про освіту: факти, дослідження, практика

Україна та світ | Освітній дайджест

Вип. 2 / 2026

березень - квітень

URL: https://surl.li/onbcsv

Освіта в Україні

1. **Авраменко О. Інноваційні технології у дошкільній освіті: сучасні тенденції та перспективи розвитку** [Електронний ресурс] / О. Авраменко, В. Білан // Вісн. науки та освіти. – 2025. – № 11 (41). – С. 1660-1670. *Узагальнено наукові напрацювання українських дослідників щодо застосування інформаційно-комунікаційних, інтерактивних, ігрових, осліницько-пошукових, STEM/STEAM-технологій, а також методик сенсорного, емоційного, мовленнєвого та когнітивного розвитку дітей. Звернено увагу на цифровізацію освітнього середовища, що постає водночас і як ресурс модернізації, і як виклик, пов'язаний із забезпеченням медіабезпеки, вікової відповідності цифрового контенту та необхідністю формування цифрової культури учасників освітнього процесу. Вказано на важливість розвитку цифрової та професійно-педагогічної компетентності вихователів, їхньої здатності інтегрувати цифрові інструменти в ігрову діяльність, організовувати навчальні ситуації на засадах інтерактивності, партнерства та індивідуалізації. Розглянуто значущість професійної підготовки майбутніх педагогів, яка має передбачати опанування сучасних технологій, уміння*

проєктувати інноваційне освітнє середовище та застосовувати інновації у практиці закладів дошкільної освіти (ЗДО). Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/32949/32911

2. **Барабаш О. Цифровий освітній контент як чинник забезпечення якості освітнього середовища закладу вищої освіти** [Електронний ресурс] / О. Барабаш // Вісн. Львів. ун-ту. Серія пед. – 2025. – № 43. – С. 78-86. *Зазначено, що для модернізації освітнього процесу та забезпечення якісної підготовки майбутніх педагогів важливою умовою є організування освітнього середовища в університеті з використанням цифрових технологій, ресурсів, інструментів і засобів. Виокремлено три групи цифрових ресурсів (цифровий контент, цифрові навчальні матеріали, цифрові інструменти), використання яких дає змогу викладачам створювати сучасний освітній контент. Вказано, що важливим показником якості цифрового освітнього середовища є використання цифрових платформ, які забезпечують гнучкість в освітніх підходах, оперативний зворотний зв'язок у процесі оцінювання, персоналізоване навчання й асинхронне навчання. Висвітлено можливості цифрових платформ щодо поширення цифрового освітнього контенту.* Текст : https://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/pedagogics/article/view/13820/14360

3. **Барановська О. Модель сучасного випускника профільної школи: стратегія розвитку особистості** [Електронний ресурс] / О. Барановська // Укр. пед. журн. – 2025. – № 4. – С. 46–58. *Проаналізовано зарубіжні та українські підходи щодо формування готовності старшокласників до усвідомлених життєвих рішень у контексті профільного навчання. Розроблено модель готовності випускника до життєвого вибору, що охоплює шість складових: компетентний читач, грамотний користувач інформаційного простору, ефективний командний комунікатор,*

свідомий громадянин України, проактивний суб'єкт вибору та емоційно зріла особистість. Для кожної складової визначено ключові завдання та орієнтири розвитку, які забезпечують інтеграцію знань, умінь і цінностей у навчальну, професійну та соціальну практику учнів. Звернено увагу на індивідуалізацію навчального процесу, співпрацю з бізнесом і закладами вищої освіти (ЗВО), а також на стимулювання самостійності та критичного аналізу інформації. Вказано, що реалізація компонентів моделі в освітній практиці може сприяти формуванню особистості, яка усвідомлено обирає життєві шляхи, проявляє активну громадянську позицію, ефективно реалізує свій потенціал у сучасних умовах і здатна адаптуватися до швидких змін соціального й інформаційного середовища, підтримуючи власний розвиток і безперервне навчання. Текст : https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/923/1096

4. **Бережна Д. Чи є спілкування в дистанційній школі? Як діти знаходять друзів і не залишаються на самоті?** [Електронний ресурс] / Дар'я Бережна // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 4 берез. — Електрон. дані. *Зазначено, що одна з найпоширеніших тривог батьків, які розглядають дистанційне навчання, стосується соціалізації – чи не залишиться дитина без спілкування з однолітками? Утім, практика й численні відгуки школярів демонструють, що сучасна дистанційна освіта приділяє дедалі більше уваги комфортній соціалізації дітей. "Фокус" поспілкувався з учнями першої та найбільшої в Україні дистанційної школи "Оптіма" про те, який вигляд спілкування має насправді, як діти знаходять друзів у дистанційній школі. Розглянуто роль учителя в соціалізації.* Текст: https://focus.ua/uk/ukraine/745782-chi-ye-spilkuvannya-v-distanciyniy-shkoli-yak-diti-znahodyat-druziv-i-ne-zalishayutsya-na-samoti

5. **Березко О. Довіра як стратегія: як Україна будує партнерство зі США в науці та вищій освіті** [Електронний ресурс] / Олександр Березко // Дзеркало тижня. – 2026. – 3 берез. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що україно-американський форум науки та освіти у Вашингтоні зафіксував зсув від риторики про потреби до пропозиції спільної інфраструктури довіри — з чіткими правилами підзвітності, аудиту та відкритої науки. Захід у межах Ukrainian Week у Museum of the Bible об'єднав урядовців, ректорів і науковців, зокрема нобелівського лауреата Вернон Сміт, навколо теми інституційної сумісності України зі стандартами США. Ключовими акцентами стали готовність університетів працювати за правилами американського грантового адміністрування (Uniform Guidance), розвиток friend-shoring у науці, відкриті дослідницькі платформи та «коридор відкритих знань» між країнами. Водночас прозвучали й «холодні душі» — питання реальної прозорості використання коштів і геополітична невизначеність, зокрема після рішення Білого дому щодо Science and Technology Center in Ukraine. Форум показав: партнерство дедалі більше залежить не від декларацій, а від здатності України забезпечити стабільні правила, процедури й культуру відповідальності.* Текст: https://zn.ua/ukr/EDUCATION/dovira-jak-stratehija-jak-ukrajina-buduje-partnerstvo-zi-ssha-v-nautsi-ta-vishchij-osviti.html

6. **Воскресенська Т. І. Стратегічний управлінський облік у державних закладах вищої освіти: особливості впровадження, методи використання** [Електронний ресурс] / Т. І. Воскресенська // Бізнес-навігатор. – 2026. – № 1. – С. 3-47. *Обґрунтовано доцільність ведення стратегічного управлінського обліку у ДЗВО з метою забезпечення його конкурентоспроможності та функціонування в майбутньому на ринку освітніх послуг. Вказано, що ДЗВО при розробці стратегії розвитку ЗВО активно використовують окремі методи стратегічного управлінського обліку. На прикладі окремих технічних ДЗВО встановлено, що найбільш затребуваним є використання методу SWOT-аналізу для визначення переваг і недоліків, потенційних загроз і можливостей розвитку ДЗВО. Встановлено, що окремими з аналізованих ДЗВО використовується метод бенчмаркінг або метод «павутина» конкурентоспроможності, використання яких передбачає застосування подібних інструментів при визначенні конкурентоспроможності ЗВО. Зазначено, що при формуванні підсистеми стратегічного управлінського обліку необхідно враховувати індивідуальні особливості ДЗВО з метою забезпечення її дієвості. Текст : https://business-navigator.ks.ua/journals/2026/84_2026/9.pdf*

7. **Гонтаренко І. С. Особливості управління освітнім середовищем закладу загальної середньої освіти в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / І. С. Гонтаренко, Р. Ф. Булаєв // Вісн. науки та освіти. – 2025. – № 11(41). – С. 1997-2011. *Розглянуто впровадження гібридних форм навчання, що поєднують очний, дистанційний та змішаний формати залежно від безпекової ситуації в регіоні. Особливу увагу приділено питанням цифровізації освітнього процесу, використанню сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та платформ для забезпечення доступу до освіти незалежно від місцезнаходження учасників освітнього процесу. Розкрито специфіку створення безпечного освітнього середовища, включаючи облаштування укриттів у навчальних закладах, розробку*

алгоритмів дій під час повітряних тривог , формування психологічної стійкості учнів і педагогів. Проаналізовано роль психологічного супроводу освітнього процесу та впровадження програм соціально-емоційного навчання як невід'ємних компонентів сучасного шкільного менеджменту. Визначено ключові компетентності керівників освітніх закладів, необхідні для ефективного управління в кризових умовах. Подано практичні рекомендації щодо оптимізації управлінської діяльності керівників закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) в умовах воєнного стану, спрямовані на збереження якості освіти та підтримку всіх учасників освітнього процесу. Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/32975/32938

8. **Горбаньова В.О. Управління якістю освіти: інтеграція інноваційних бізнес-моделей у систему освітнього менеджменту** [Електронний ресурс] / В. О. Горбаньова // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. – 2025. – № 4. – С.85-90. *Розглянуто можливості адаптації бізнесових моделей управління якістю – таких як «Total Quality Management (TQM)», «Lean Management», «Kaizen та Agile» – до системи управління в галузі освіти. Проаналізовано спільні та відмінні риси між підходами до забезпечення якості у бізнесі та в освітній сфері. Обґрунтовано механізми впровадження зазначених моделей у діяльність закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО), зокрема у сфері оптимізації управлінських процесів, підвищення ефективності педагогічної взаємодії та розвитку культури постійного вдосконалення. Звернено увагу на застосування цифрових інструментів моніторингу якості навчання, аналітику освітніх даних, використання зворотного зв'язку від учасників освітнього процесу, а також формування лідерства та командної взаємодії як ключових чинників сталого розвитку освітнього середовища.* Текст : https://econom.stateandregions.zp.ua/journal/2025/4_2025/15.pdf

9. **Гребеник Т. В. Психологічні ресурси стресостійкості в освітньому середовищі: менеджерський контекст** [Електронний

ресурс] / Т. В. Гребеник, О. І. Федчун // Габітус. – 2025. – Т. 1, № 77. – С.170-175. *Здійснено емпіричне дослідження рівня стресостійкості педагогічних працівників одного з ліцеїв, результати якого засвідчили переважання середнього рівня показника, що є типовим для представників професії з підвищеним емоційним і когнітивним навантаженням. Запропоновано розглядати стресостійкість педагогів у трьох взаємопов'язаних вимірах: як індивідуальну (особистісні ресурси й внутрішня мотивація), професійну (навички саморегуляції, досвід педагогічної діяльності) та організаційну (корпоративна культура, підтримка керівництва). Обґрунтовано доцільність включення завдань розвитку й підтримки стресостійкості до системи управлінських рішень, спрямованих на забезпечення якості освітнього процесу та стабільності кадрового потенціалу. Вказано, на необхідність вивчення сучасних управлінських методів і прийомів, які сприяють запобіганню професійному вигоранню та підвищують адаптивність педагогічних колективів до зовнішніх викликів.* Текст : https://habitus.od.ua/journals/2025/77-2025/part_1/29.pdf

10. **Дзеніс О. О. Цифрова освіта як виклик академічній етиці в умовах війни та після пандемії COVID-19** [Електронний ресурс] / О. О. Дзеніс, О. А. Шестакова // Бізнес Інформ. – 2025. – № 10. – С.229–237. *Проаналізовано комплекс чинників, що визначають сучасний стан цифрової освіти, зокрема наслідки пандемії COVID-19, руйнування інфраструктури внаслідок воєнних дій, нерівність доступу до цифрових ресурсів, ризики кібербезпеки та вплив неконтрольованого використання штучного інтелекту (ШІ). Доведено, що етична стійкість цифрової освіти визначається не технологічними інноваціями, а рівнем моральної культури університетів, їхньою здатністю формувати політику академічної доброчесності та цифрової довіри. Запропоновано концептуальніорієнтири розвитку освітніх інституцій, що передбачають підвищення цифрової компетентності викладачів, створення етичних кодексів використання ШІ, впровадження програм е-інклюзії та*

зміцнення систем кіберзахисту. Текст : https://www.business-inform.net/article/?year=2025&abstract=2025_10_0_229_237

11. **Дубасенюк О. А. Інноваційні інтегровані моделі підготовки педагогів в Україні** [Електронний ресурс] / О. А. Дубасенюк, О. В. Антонов // Вісн. науки та освіти. – 2026. – № 1. – С. 1942-1955. *Проаналізовано інноваційні моделі підготовки педагога в Україні, орієнтовані на формування вчителя-інноватора, здатного працювати у контексті цифровізації та викликів сьогодення в умовах воєнного стану. Вказано, що ці моделі і, зокрема, впровадження інтегрованої моделі, підтверджують положення, що попри ситуацію воєнного стану в Україні, відбувається зростання дослідницького потенціалу проведених досліджень. Проте наголошено на необхідності коректного використання різних видів інноваційних моделей з метою підвищення рівня об'єктивності та результативності проведених досліджень. Представлено результати дослідження інтегрованого підходу щодо особливостей розвитку критичного мислення здобувачів освіти.* Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/36646/36642

12. **Кімакович В. Самостійна робота студентів педагогічних ЗВО як інструмент розвитку інноваційної компетентності** [Електронний ресурс] / В. Кімакович // Людинознав. студії. Серія : Педагогіка. – 2025. – № 53. – С. 39-44. *Акцентовано на ролі та значенні самостійної роботи студентів (СРС) для розвитку їхньої інноваційної компетентності під час навчання у педагогічних закладах вищої освіти; висвітлено окремі засоби (репродуктивні, пошукові, проблемні, контрольні) та напрями її організації. Вказано, що безпосередня освітня діяльність можливлює виявлення прогалин у теоретичній підготовці, «запускаючи» наступний рівень самостійності для корекції та пошуку інноваційних освітніх методик. Завдяки СРС здобувач активно може застосовувати власний досвід під час педагогічної практики. Тому самостійна робота має орієнтуватися на творче вирішення проблем і генерацію нових ідей, забезпечуючи трансформацію позиції майбутніх фахівців із пасивних споживачів знань на активних дослідників і*

творців освітніх інновацій. Текст : https://pedagogy.dspu.in.ua/index.php/pedagogy/article/view/478/433

13. **Клімов М. В. Формування персоналізованих стратегій маркетингу для закладів вищої освіти України** [Електронний ресурс] / М. В. Клімов // Інфраструктура ринку. – 2025. – № 86. – С. 183-190. *Метою статті є розробка комплексного науково-практичного підходу до формування персоналізованих маркетингових стратегій для українських університетів із акцентом на підвищення конкурентоспроможності та просування освітніх послуг у цифровому середовищі. Систематизовано ключові інструменти персоналізації (CRM-системи, штучний інтелект (ШІ), предиктивна аналітика) та запропоновано інтегровану модель, що поєднує «data-driven» підхід, сегментацію аудиторії та багатоканальну комунікацію. Вказано, що запропонована модель дозволяє оптимізувати маркетингові бюджети на 30 – 50 %, підвищити конверсію на 20 – 30 % та забезпечити довгострокову стійкість ЗВО в умовах динамічних змін ринку освітніх послуг.* Текст : https://market-infr.od.ua/journals/2025/86_2025/32.pdf

14. **Кочубінська Є. Формула надії: як світ святкує День математики і числа π** [Електронний ресурс] / Євгенія Кочубінська // Дзеркало тижня. – 2026. – 14 берез. — Електрон. дані. *Йдеться про число π — одну з найвідоміших математичних констант, його історію, значення для науки та появу свята, присвяченого математиці. Пояснено виникнення Дня числа π, який уперше відзначили 1988 р. в музеї науки "Exploratorium" у Сан-Франциско за ініціативи фізика Ларрі Шоу. Згодом це свято поширилося у світі, а 2019 р. ЮНЕСКО проголосило 14 березня Міжнародним днем математики. Окрему увагу приділено меті свята — популяризації математичних знань, заохоченню школярів до вивчення математики та підкресленню ролі цієї науки у розумінні складних процесів сучасного світу. Також згадується, що до святкування долучається і Україна, де проводять різноманітні освітні заходи, конкурси та конференції.* Текст: https://zn.ua/ukr/science/formula-nadiji-jak-svit-svjatkuje-den-matematiki-i-chisla-

.html

15. **Кузьменко Г. Консультаційно-аналітична підтримка ОМС у питаннях безпечного освітнього середовища** [Електронний ресурс] / Ганна Кузьменко // Публіч.-упр. та цифр. практики. – 2025. – № 4. – С. 89-99. *Визначено, що консультаційно-аналітична підтримка (КАП) є інструментом реалізації державної політики у сфері освіти, який поєднує аналітичну, нормативно-правову, комунікаційну та гуманітарну складові, сприяючи формуванню культури довіри, відповідальності й прозорості у взаємодії влади та громади. Акцентовано на значенні Законів України «Про освіту», «Про місцеве самоврядування в Україні» та Концепції «Нова українська школа», які визначають правові рамки діяльності ОМС у сфері освітньої безпеки. Підкреслено, що розвиток КАП на місцевому рівні дозволяє не лише підвищити управлінську спроможність громад, а й створити умови для запровадження цифрових інструментів моніторингу, оцінки ризиків і координації дій у кризових ситуаціях. Зроблено висновок, що КАП є стратегічним ресурсом публічного управління, який формує цілісну систему доказового, нормативного й людиноцентричного забезпечення безпеки освіти в Україні.* Текст: https://journals.dut.edu.ua/index.php/public/article/view/3375/3251

16. **Маргулов А. Освітня траєкторія як «м'яка сила» та комунікативна стратегія державної політики України** [Електронний ресурс] / Артур Маргулов // Українознавство. – 2025. – № 3. – С. 228-237. *Мета статті – визначення оптимальних механізмів реалізації державної освітянської реформи, а також балансу між сучасними реаліями та пріоритетними напрямами комплексних державних стратегій. Акцентовано, що ефективність освітньої моделі має реалізовуватися через інструментарій модернізації матеріально-технічної бази та освітніх програм, підготовки фахівців відповідно до потреб економіки, активної міжнародної академічної мобільності здобувачів та освітян. Необхідність адаптаційного перехідного періоду зумовлена кризовими обставинами та не*

повинна розглядатись як відхилення від сталого процесу європеїзації української системи освіти. Текст: http://journal.ndiu.org.ua/article/view/339616

17. **Мартиняк І. ШІ-трансформація освітніх послуг у контексті сталого розвитку**[Електронний ресурс] / І. Мартиняк // Галиц. екон. вісн. – 2025. – Т. 97, № 6. – С. 37-45. *Досліджено вплив штучного інтелекту на трансформацію освітньо-наукової сфери. Вказано, що використання ШІ в освітньо-науковій діяльності не лише вдосконалює процес викладання, але й наближає університети до досягнення цілей сталого розвитку, забезпечуючи вищий рівень надання освітніх послуг через використання цифрових інструментів, адаптивних технологій, навчальні стимулятори, підвищення інклюзивності освітнього середовища, підвищення енергоефективності закладів вищої освіти (ЗВО), підготовку фахівців у галузі розроблення та використання ШІ для Індустрії х.0. Водночас ШІ може спричиняти ризики у сферах академічної доброчесності, етики досліджень, публікацій та рецензування, традиційні методики оцінювання та викладання стають неактуальними та малорезультативними. Наголошено на необхідності враховувати внутрішню готовність та рівень технічних і методичних навиків наукових та педагогічних працівників, необхідні для використання наявних ШІ-інструментів. Текст :* https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/97/1508.pdf

18. **Паламарюк І. В. Цифровізація освіти: виклики, нормативна база та вимоги до професійної компетентності педагогів** [Електронний ресурс] / І. В. Паламарюк // Вісн. науки та освіти. – 2026. – № 1(43). – С. 2399-2413. *Розглянуто процеси цифровізації освіти в Україні, що зумовлені як глобальними тенденціями, так і державними стратегіями розвитку. Визначено нормативно-правові засади впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (Закон України «Про освіту», Концепція розвитку цифрових компетентностей, державні стратегії цифрової транс-формації), а також практичні інструменти їх реалізації (електронні журнали, онлайн-*

платформи, сервіси управління освітнім процесом). Подано результати опитування педагогів, які підтвердили, що більшість учителів оцінюють свій рівень цифрової компетентності як середній, активно використовують ІКТ у щоденній діяльності та демонструють стійку мотивацію до цифрових змін. Виявлено низку проблем: технічну нерівність між закладами освіти, перевантаження електронною звітністю, нестачу методичного супроводу та прояви цифрового стресу серед педагогів. Звернено увагу на питання формування цифрового контенту вчителями та особливостям цифрової взаємодії з батьками й колегами, що розглядається як ключовий елемент нової освітньої культури. Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/36678/36674

19. **Романенко К. М. Публічне управління дуальною освітою в ЄС та можливості адаптації в Україні: методологічний аспект** [Електронний ресурс] / К. М. Романенко, М. І. Романенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2025. – № 24. – С. 279-283. *Здійснено комплексний порівняльний аналіз моделей дуальної освіти, що функціонують у країнах Європейського Союзу, та визначено можливості їх адаптації в українській системі підготовки кадрів публічного управління. Акцентовано на ключових інституційних компонентах ефективних європейських моделей. Розглянуто особливості німецької, австрійської,французької та південноєвропейських систем, які демонструють різний ступінь державного регулювання та інституційної координації. Звернено увагу на світоглядно-аксіологічні та ментальні відмінності між вимогами до державних службовців у ЄС та в Україні, що суттєво впливають на можливості впровадження дуальних підходів. Вказано, що пострадянська управлінська спадщина в Україні зумовлює збереження формалізму, ієрархічності та низького рівня інституційної відповідальності, що ускладнює інтеграцію сервісної, партнерської та практико-орієнтованої моделі навчання. Текст :* https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/8435/8573

20. **Рузяк Т. Безпечне освітнє середовище закладу фахової передвищої освіти в умовах гібридних загроз** [Електронний

ресурс] / Т. Рузяк, М. Наконечна // Вісн. науки та освіти. – 2025. – № 11 (41). – С. 2883-2897. *Мета статті – дослідити сутність безпечного освітнього середовища ЗФПО як комплексної системи, що забезпечує фізичну, психологічну, соціальну та інформаційну безпеку учасників освітнього процесу; здійснити системний аналіз гібридних загроз, що впливають на функціонування освітніх закладів ЗФПО, з урахуванням взаємодії фізичних, психологічних, інформаційних і соціальних ризиків; визначити ключові принципи організації та функціонування безпечного освітнього середовища на засадах резильєнтності тощо. Вказано на необхідність розробки й впровадження комплексних педагогічних, організаційних і цифрових рішень, інтегрованих у навчальний процес, що дозволить перетворити безпеку з нормативної вимоги на ефективний інструмент розвитку компетентностей, адаптації до змін і підготовки студентів до життєдіяльності в умовах постійно мінливих викликів* сучасності. *Текст* https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/33044/33008

21. **Серікова О. М. Посилення взаємодії освіти та ринку праці для забезпечення стійкості економіки** [Електронний ресурс] / О. М. Серікова // Бізнес Інформ. – 2025. – № 10. – С. 65–73. *Визначено напрями посилення взаємодії освіти та ринку праці для забезпечення стійкості економіки України, серед яких: розвиток дуальної освіти; оновлення програм виробничих практик відповідно до трендів Індустрії 5.0, цифровізації та зеленої економіки; посилення співпраці між закладами освіти, бізнесом і громадами; розвиток інклюзивної зайнятості та реабілітації для ветеранів і осіб із інвалідністю. Вказано, що важливим напрямом є розвиток STEM/STEAM-підходів, що формують критичне мислення, креативність і навички вирішення проблем. Наголошено, що освіта повинна не просто готувати людину до технологічних змін, а формувати особистість, здатну ініціювати та впроваджувати інновації, сприяти узгодженню потреб економіки, забезпечуючи*

сталий розвиток і формування людського капіталу. Текст https://www.business-inform.net/article/?year=2025&abstract=2025_10_0_65_73

22. **Слинько М. Ю. Людський капітал як результат партнерства бізнесу та освіти в інноваційному розвитку регіону** [Електронний ресурс] / М. Ю. Слинько, О. А. Сергієнко // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. – 2025. – № 4. – С. 181-188. *Досліджено роль людського капіталу в інноваційному розвитку регіону крізь призму партнерства бізнесу та освіти. Обґрунтовано, що людський капітал виступає ключовим елементом регіональної інноваційної системи, поєднуючи функції результату взаємодії освітніх установ, бізнесу та держави й ресурсу подальшого інноваційного зростання. Визначено місце людського капіталу на кожному рівні та систематизовано інструменти його інтеграції в інноваційні процеси. Доведено, що партнерство бізнесу та освіти забезпечує узгодження освітніх результатів із потребами регіонального ринку праці та підвищує інноваційну спроможність регіону. Запропоновано модель інтеграції людського капіталу в інноваційний розвиток регіону, яка відображає механізми трансформації знань, компетенцій і навичок у конкретні інноваційні результати та конкурентні переваги регіону.*Текст : https://econom.stateandregions.zp.ua/journal/2025/4_2025/31.pdf

23. **Чернявська І. М. Мотиваційні чинники участі здобувачів вищої освіти у наукових дослідженнях з менеджменту** [Електронний ресурс] / І. М. Чернявська, О. Ю. Булай, Є. С. Гостєва // Успіхи і досягнення у науці. Серія : Упр. та адміністрування. Серія : Соц. та поведінк. науки. Серія : Освіта та Право : [електрон. журн.]. – 2025. – № 12(22). – С.1484-1494. *Мета статті - визначення ключових мотиваційних чинників, що впливають на активність і результативність студентських наукових ініціатив, та формування рекомендацій щодо вдосконалення системи стимулювання дослідницької діяльності у закладах вищої освіти (ЗВО). Вказано, що система мотивації здобувачів вищої освіти у*

сфері наукових досліджень з менеджменту має базуватися на взаємодії різних чинників: академічного визнання, індивідуалізованих траєкторій, соціальної підтримки, цифрової аналітики та матеріальних стимулів. Її ефективність визначається не кількістю інструментів, а їх збалансованістю та відповідністю реальним потребам здобувачів вищої освіти. Поєднання прозорих процедур оцінювання, можливостей самореалізації та доступу до практичних ресурсів створює умови, за яких науково-дослідна діяльність стає не формальною вимогою, а усвідомленим кроком у розвитку майбутнього менеджера. *Текст :* https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/34387/34362

Освіта в зарубіжних країнах

24. **Дейниченко Г. В. Практична підготовка майбутніх учителів: зарубіжний досвід** [Електронний ресурс] / Г. В. Дейниченко, Т. І. Дейніченко // Вісн. науки та освіти. – 2025. – № 11 (41). – С. 2026-2037. *Висвітлено досвід практичної підготовки майбутніх учителів у США та провідних країнах Західної Європи: Великій Британії, Ісландії, Люксембурзі та ін. Вказано, що практична підготовка майбутніх учителів у зарубіжних країнах передбачає навчання учнів із особливими освітніми потребами; формування навичок спільного викладання й управління класом; опанування методами навчання; прищеплення вміння як консультування учнів, так і викладання в мультикультурному середовищі; володіння методами оцінювання учнів тощо. Визначено спільні та відмінні тенденції практичної підготовки майбутніх учителів у вказаних країнах. До спільних тенденцій віднесено: надання права працювати вчителем одразу після закінчення бакалаврату; збільшення кількості годин на практичну підготовку; обов'язкове проходження педагогічної практики в середній школі тощо. Відмінними є запровадження спеціального курсу для вчителів і відведення більшої кількості годин на проведення педагогічної практики в країнах Західної Європи; більш тривала підготовка*

вчителів у цих країнах на відміну від США тощо. Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/32977/32940

25. **Олійник М. І. Партнерство школи і сім'ї в умовах ідеологізації освіти: уроки польського педагогічного досвіду** [Електронний ресурс] / М. І. Олійник, І. Р. Перепелюк, Х. І. Верега // Вісн. науки та освіти. – 2026. – № 1(43). – С.2385-2397. *Обґрунтовано, що ідеологізація освіти спричинила трансформацію партнерства у псевдопартнерство, яке виявлялося у формалізації співпраці, асиметрії ролей та підпорядкуванні сім'ї інституційним ідеологічним вимогам держави. Така модель суперечила самій ідеї освітнього середовища, підривала довіру між основними виховними інституціями та знижувала ефективність виховного впливу. Наголошено, що демократичні трансформації наприкінці XX ст. створили передумови для відновлення педагогіки партнерства, повернення до визнання сім'ї як рівноправного суб'єкта виховання та розширення автономії школи. Зазначено, що польський досвід є важливим педагогічним застереженням і водночас джерелом цінних уроків для сучасної теорії й практики освіти, зокрема в контексті реформ, орієнтованих на дитиноцентризм, демократизацію та розвиток партнерства в освіті.* Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/36677/36673

26. **Романенко К. М. Публічне управління дуальною освітою в ЄС та можливості адаптації в Україні: методологічний аспект [**Електронний ресурс] / К. М. Романенко, М. І. Романенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2025. – № 24. – С. 279-283. З*дійснено комплексний порівняльний аналіз моделей дуальної освіти, що функціонують у країнах Європейського Союзу, та визначено можливості їх адаптації в українській системі підготовки кадрів публічного управління. Акцентовано на ключових інституційних компонентах ефективних європейських моделей. Розглянуто особливості німецької, австрійської,французької та південноєвропейських систем, які демонструють різний ступінь державного регулювання та*

інституційної координації. Звернено увагу на світоглядно-аксіологічні та ментальні відмінності між вимогами до державних службовців у ЄС та в Україні, що суттєво впливають на можливості впровадження дуальних підходів. Вказано, що пострадянська управлінська спадщина в Україні зумовлює збереження формалізму, ієрархічності та низького рівня інституційної відповідальності, що ускладнює інтеграцію сервісної, партнерської та практико-орієнтованої моделі навчання. Текст : https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/8435/8573